

Привредна сарадња АП Војводине и Републике Турске

јануар - април 2023. године

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
ВОЈВОДИНЕ

1919

Нови Сад, јун 2023. године

РЕПУБЛИКА ТУРСКА – ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Република Турска

Република Србија

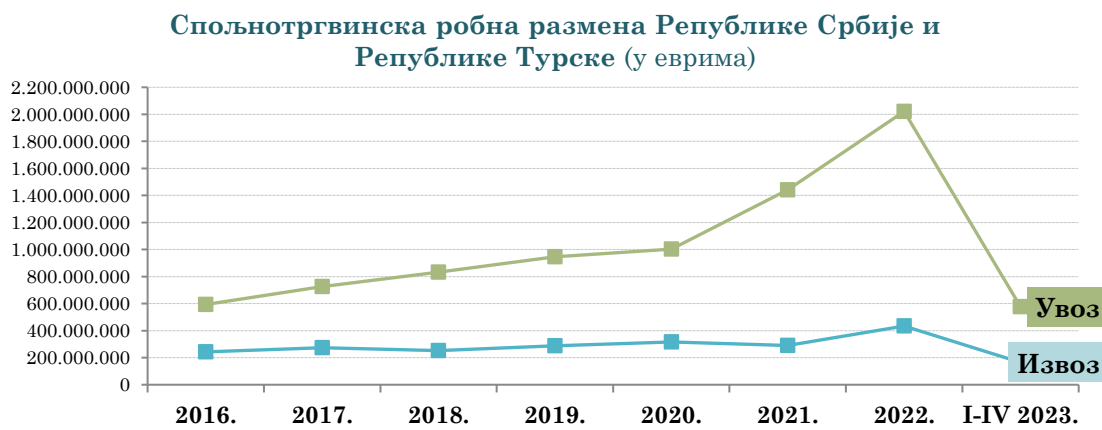
	Република Турска	Република Србија
Површина	783.562 km ²	77.474 km ²
Број становника	83.593.483 (процена 2023)	6.693.375 (процена 2023)
БДП	819,04 млрд USD (2021)	63,08 млрд USD (2021)
Процентуални годишњи раст БДП	4,0% (Q1 2023)	0,7% (Q1 2023)
Удео пољопривреде у БДП	6,8%	9,8%
Удео индустрије у БДП	32,3%	41,1%
Удео услуга у БДП	60,7%	49,1%
БДП по глави становника (PPP¹)	31.466,56 USD (2021)	19.831,30 USD (2021)
Стопа инфлације	39,6% (мај 2023)	14,8% (мај 2023)
Стопа незапослености	10,2% (април 2023)	10,1% (Q1 2023)

¹ Паритет куповне моћи ([енгл. Purchasing power parity - PPP](#)) је однос општих индекса цена међу државама који служе за корекцију службених курсева.

СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ

Спољнотрговинску робну размену између Републике Србије и Републике Турске карактерише **већи увоз од извоза**, односно **спољнотрговински дефицит** на страни Републике Србије.

У периоду јануар - април 2023. године забележен је **спољнотрговински дефицит у вредности од 412,0 млн евра**, који је за 122,0 млн евра већи од дефицита забележеног у истом периоду прошле године. Повећање извоза уз истовремено смањење увоза довело је до благог повећања, и даље ниске, покривености увоза извозом, са 17,2% колико је износила у периоду јануар – април прошле године, на 28,6% у истом периоду ове године.

Укупна спољнотрговинска робна размена између Републике Србије и Републике Турске у прва четири месеца ове године остварена је у вредности од **742,5 млн евра**, што је за **1,9% мање** од размене остварене у истом периоду претходне године. Током целе 2022. године између Србије и Турске остварена је укупна размена у вредности од **2,5 млрд евра**, што је за **41,8% више** од размене остварене 2021. године.

Извоз из Србије у Турску је у периоду јануар - април ове године реализован у вредности од **165,3 млн евра**, што је за **48,5% више** у односу на извоз у истом периоду 2022. године, док је увоз из Турске износио нешто више од пола млрд евра, остваривши смањење вредности од **10,5% мг**. Током претходне 2022. године укупан извоз из Србије у Турску био је већи за **49,9%** у односу на извоз 2021. године, а вредност увоза из Турске била је међугодишње већа за **40,2%**.

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије и Републике Турске

*у 000 евра

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IV 2023.	165.251	148,5	577.258	89,5	742.509	98,1	-412.006
I-IV 2022.	111.295	111,2	645.272	167,2	756.567	155,6	-533.977
2022.	434.224	149,9	2.021.464	140,2	2.455.688	141,8	-1.587.239
2021.	289.740	91,3	1.442.123	143,8	1.731.863	131,2	-1.152.382

У периоду јануар - април 2023. године, **размена са Републиком Турском чинила је 3,4% укупне спољнотрговинске робне размене Републике Србије у датом периоду** (извоз у Турску чинио је 1,7% укупног извоза, а увоз из Турске 4,7% укупног увоза). Посматрано према вредности остварене размене, **Турска се налази на 8. месту на листи земаља са којима је Србија остварила робну размену у прва четири месеца ове године** (18. место међу извозним земљама, односно 5. место на листи земаља из којих је Србија увозила).

Учешће Републике Турске у размени Републике Србије са светом, I-IV 2023.

УКУПНО	3,4%
ИЗВОЗ	1,7%
УВОЗ	4,7%

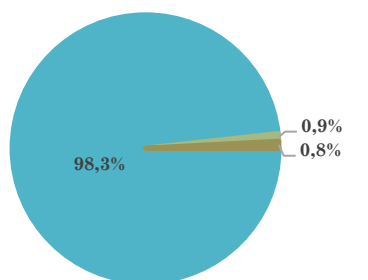
Позиција Републике Турске у редоследу земаља са којима Србија сарађује, I-IV 2023.

УКУПНО	8. место
ИЗВОЗ	18. место
УВОЗ	5. место

Посматрано по секторима делатности, **готово целокупан извоз Србије у Турску се односи на извоз Прерађивачке индустрије (98,3% у периоду јануар - април 2023)**, који је у односу на исти период 2022. године забележио **повећање од значајних 50,8%** (вођено повећаним извозом моторних возила и приколица, као и производа од гуме и пластике). У оквиру Прерађивачке индустрије, области делатности које највише извозе у Турску су Производња производа од гуме и пластике (25,0% извоза прерађивачке индустрије у Турску у посматраном периоду) и Производња моторних возила и приколица (15,6%).

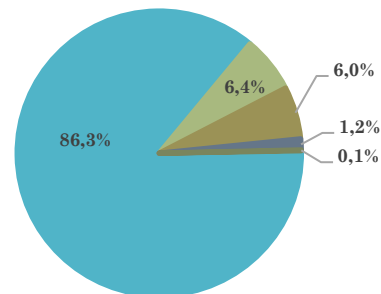
Прерађивачка индустрија представља доминантан сектор и када се посматра увоз Србије из Турске (учешће 86,3% у периоду јануар - април 2023), са забележеним међугодишњим **смањењем вредности увоза од 12,5%** (вођено међугодишњим смањењем увоза основних метала из Турске). Производња основних метала (15,8%), Производња електричне опреме (13,7%) и Производња текстила (10,5%) су области прерађивачке индустрије које највише увозе из Турске у посматраном периоду. На другом месту је увоз сектора **Некласификовано по КД** (учешће 6,4%), који је у односу на исти период претходне године забележио незнатно смањење вредности увоза од 1,2%, док је на трећем месту у увозу из Турске увоз **Пољопривреде, шумарства и рибарства** (учешће 6,0%), који је у односу на исти период прошле године повећан за 2,4%.

Структура извоза Србије у Турску, јануар - април 2023.

■ Прерађивачка индустрија
■ Снабдевање водом и управљање отпадним водама
■ Пољопривреда, шумарство и рибарство

Структура увоза Србије из Турске, јануар - април 2023.

■ Прерађивачка индустрија
■ Некласификовано по КД
■ Пољопривреда, шумарство и рибарство
■ Рударство
■ Снабдевање водом и управљање отпадним водама

Посматрано по артиклима, у периоду јануар - април 2023. године, из Србије у Турску највише је извезено Гума спољних пнеуматских, нових за путничке аутомобиле, у вредности од **27,3 млн евра** (што чини 16,5% укупног извоза у Турску у посматраном периоду), уз међугодишње повећање вредности датог извоза од 56,7%. На другом месту налази се извоз артикла **Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила**, у вредности од 19,8 млн евра и са учешћем од 12,0% у укупном републичком извозу у Турску у посматраном периоду. Остали извозни производи појединачно учествују са мање од по 5,0% у укупном извозу АП Војводине у Турску.

У прва четири месеца 2023. године, у Србију је из Турске, посматрано по артиклима, највише увезено (поред Неразврстане робе по ЦТ), **Осталих проводника, осталих, за напон до 80V**, у вредности од **22,7 млн евра** (што чини 3,9% укупног републичког увоза из Турске у посматраном периоду), остваривши међугодишње повећање вредности увоза за 19,2%. Остали увозни производи појединачно учествују са мање од по 3,5% у укупном увозу АП Војводине из Турске.

Најзначајнији производи у робној размени између Републике Србије и Републике Турске

*у 000 евра

Назив производа	ИЗВОЗ		I-IV 2023.	
	Износ	Учешће	Индекс	
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	27.343	16,5%	156,7	
Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила	19.830	12,0%	750,3	
Препарати за прање и чишћење, за малопродају	7.951	4,8%	160,6	
Цигарете које садрже дуван, остале	7.851	4,8%	169,6	
Остала хартија, картон, вишеслојна, спољни слој белен	5.202	3,1%	98,8	

Назив производа	УВОЗ		I-IV 2023.	
	Износ	Учешће	Индекс	
Неразврстана роба по ЦТ ² -роба на складиштењу	27.334	4,7%	91,0	
Остали проводници, остали, за напон до 80V	22.702	3,9%	119,2	
Цеви (нафта, гас), заварене подужно, електролучно, заштни слој	17.464	3,0%	202,9	
Остали генераторски агрегати, погон на ветар	12.942	2,2%	1.088.716,4	
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502 ³ , остало	10.790	1,9%	12.413,3	

² На основу Методологије статистике спољне трговине која врши обраду по општем систему трговине, појам Неразврстана роба по ЦТ обухвата следеће: војна роба, роба у складиштењу и роба у слободној зони за коју још није одређена царинска тарифа и делови за моторна возила и делови за авионе који се увозе или извозе уз основно средство.

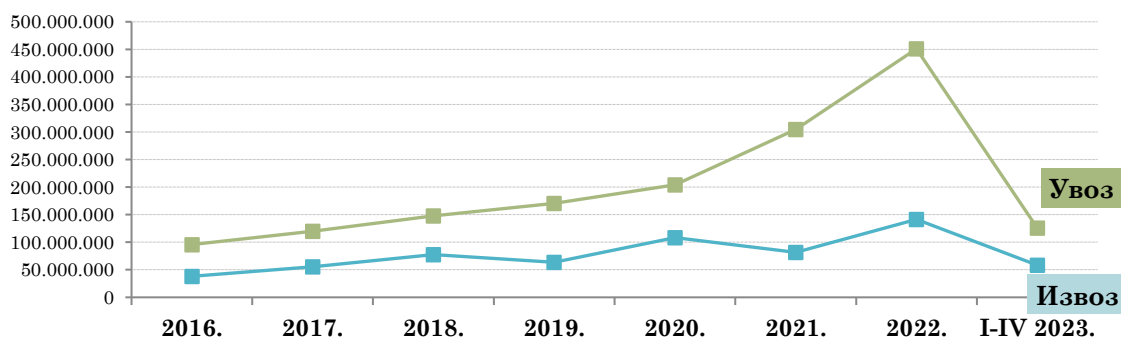
³ ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори (осим генераторских агрегата); ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ

Спољнотрговинску робну размену између АП Војводине и Републике Турске, као и на републичком нивоу, карактерише **знатно већи увоз од извоза**, односно **спољнотрговински дефицит** на страни АП Војводине.

У периоду јануар - април 2023. године је забележен **спољнотрговински дефицит у вредности од 67,2 млн евра**, који је за 50,0 млн евра мањи од дефицита забележеног у истом периоду прошле године. Значајан раст увоза уз истовремено смањење извоза допринели су повећању, и даље ниске, покривености увоза извозом, са 19,9% колико је износила у периоду јануар - април прошле године, на 46,5% у истом периоду ове године.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине и Републике Турске (у еврима)

Укупна спољнотрговинска робна размена између АП Војводине и Републике Турске у прва четири месеца ове године износила је 184,2 млн евра (што чини 24,8% укупне размене између Србије и Турске у истом периоду) **и већа је за 5,0% у односу на размену остварену у истом периоду 2022. године**. Током 2022. године укупна размена између Војводине и Турске износила је 592,3 млн евра, и била је за 53,3% већа од размене 2021. године.

Извоз из АП Војводине у Турску је у периоду јануар - април ове године износио 58,5 млн евра, што је за чак 100,6% више у односу на извоз у истом периоду прошле године, док је **увоз АП Војводине из Турске износио 125,7 млн евра** и у односу на исти период прошле године је забележио смањење вредности од 14,1%. У претходној 2022. години је у поређењу са 2021. било забележено повећање вредности извоза из Војводине у Турску за 73,2% и раст вредности увоза из Турске за 48,0%.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине и Републике Турске

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IV 2023.	58.509	200,6	125.731	85,9	184.241	105,0	-67.222
I-IV 2022.	29.173	87,5	146.363	165,7	175.536	144,3	-117.190
2022.	141.415	173,2	450.850	148,0	592.265	153,3	-309.435
2021.	81.654	75,5	304.607	149,1	386.261	123,6	-222.953

*у 000 евра

Турска се налази на 13. месту на листи земаља са којима је АП Војводина бележила робну размену у прва чеири месеца 2023. године, и то на 28. месту на листи земаља у које је Војводина бележила извоз, односно на 8. месту међу земљама из којих је Војводина увозила. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине са Турском чини 2,5% укупне размене АП Војводине у периоду јануар – април 2023. године (1,9% укупног извоза, односно 2,9% укупног увоза).

Учешће Републике Турске у размени АП Војводине са светом, I-IV 2023.

УКУПНО	2,5%
ИЗВОЗ	1,9%
УВОЗ	2,9%

Позиција Републике Турске у редоследу земаља са којима АП Војводина сарађује, I-IV 2023.

УКУПНО	13. место
ИЗВОЗ	18. место
УВОЗ	8. место

Према последњим расположивим подацима, у 2021. години је у АП Војводини укупно 1.351 привредних субјеката пословало са Републиком Турском. Међу њима преовлађују они привредни субјекти који само увозе из Турске (1.221), док је далеко мање оних који обављају размену у оба смера (78) или само извозе у Турску (52). Посматрано неколико година уназад, број привредних субјеката АП Војводине који послују са Турском бележи благи тренд раста.

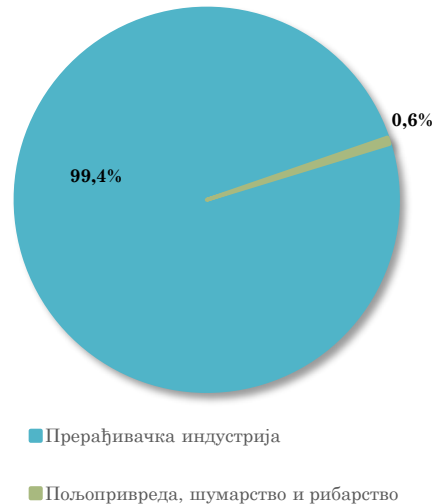
Број привредних субјеката АП Војводине који послују са Републиком Турском

АП Војводина - Турска	2017.	2018.	2019.	2020.	2021	Индекс 2018/2017	Индекс 2019/2018	Индекс 2020/2019	Индекс 2021/2020
Укупно - Број привредних субјеката	920	1.036	1.147	1.265	1.351	112,6	110,7	110,3	106,8
Број привредних субјеката који само извозе	45	41	46	55	52	91,1	112,2	119,6	94,6
Број привредних субјеката који само увозе	825	934	1.030	1.136	1.221	113,2	110,3	110,3	107,5
Број привредних субјеката са разменом у оба смера	50	61	71	74	78	122,0	116,4	104,2	105,4

ИЗВОЗ АП ВОЈВОДИНЕ У РЕПУБЛИКУ ТУРСКУ ПО СЕКТОРИМА ДЕЛАТНОСТИ И ПРОИЗВОДИМА (КД 2010)

Посматрано по секторима делатности, **готово целокупан војвођански извоз у Турску односи се на извоз Прерађивачке индустрије (99,4% у периоду јануар - април 2023. године)**, која је у односу на исти период прошле године забележила значајније повећање вредности извоза од 104,9% (вођено повећаним извозом **моторних возила и приколица**). Преостали извоз АП Војводине у Турску, од незнатних 0,6%, односи се на извоз **Пољопривреде, шумарства и рибарства**, који је међугодишње смањен за значајних 57,8%, услед **смањеног извоза необрађеног дрвета** у Турску, као и семена сунцокрета.

Структура извоза АП Војводине у Турску, јануар - април 2023.

Посматрано по областима делатности, највеће учешће у извозу АП Војводине у Турску има област прерађивачке индустрије, и то **Производња моторних возила и приколица (34,9% укупног војвођанског извоза у Турску у прва четири месеца ове године)**. Следи извоз **Производње прехранбених производа (11,4%), Производње металних производа, осим машина и Производње производа од гуме и пластике (по 10,6%)**.

Водеће делатности у извозу АП Војводине у Турску, јануар - април 2023. (кумулативно учешће 98,7% у укупном војвођанском извозу у Турску)

Посматрано по артиклима, у периоду јануар - април 2023. године, из Војводине у Турску највећи је био извоз производа **Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила**, у вредности од 19,8 млн, са учешћем од 33,9% у укупном извозу АП Војводине у Турску (односно учешћем од 44,6% у укупном војвођанском извозу датог артикла у посматраном периоду). На другом месту у извозу у Турску налази се извоз артикла **Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%**, са учешћем од 7,5% у укупном војвођанском извозу у Турску (односно учешћем од 8,4% у укупном војвођанском извозу датог артикла).

Војвођански извоз **Контејнера, од А1 фолије дебљине до 0,2mm, V=<3001 у Турску** је у прва четири месеца ове године износио 2,7 млн евра и истовремено је чинио више од 90% укупног војвођанског извоза датог артикла у посматраном периоду.

**Најзначајнији извозни производи у спољнотрговинској робној размени
АП Војводине и Републике Турске**

*у 000 евра

Назив производа	2022.			I-IV 2023.			Учешће у укупном извозу АПВ датог артикла
	Износ	Учешће	Индекс $\frac{2022}{2021}$	Износ	Учешће	Индекс $\frac{I-IV 2023}{I-IV 2022}$	
Укупно	372 врсте артикла			218 врста артикала			
Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила	38.743	27,4%	-	19.830	33,9%	750,3	44,6%
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	11.013	7,8%	134,9	4.382	7,5%	119,7	8,4%
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	12.473	8,8%	77,7	3.813	6,5%	98,2	6,2%
Електрични грејни отпорници, остали	8.945	6,3%	83,3	2.865	4,9%	83,3	37,6%
Контејнери, од А1 фолије дебљине до 0,2mm, V=<3001	4.004	2,8%	-	2.722	4,7%	-	90,4%
Каучук SBR, полимеризација из емулзије E-SBR, у балама	8.487	6,0%	112,9	2.286	3,9%	96,2	20,6%
Гориво за млазне моторе(керозин), не садржи биодизел	4.200	3,0%	457,2	1.720	2,9%	220,1	7,2%
Црева вештачка, од очврснутих беланчевина	3.325	2,4%	202,1	1.518	2,6%	785,2	4,1%
Затварачи, остало; пломбе и слично, од простих метала	1.471	1,0%	-	1.497	2,6%	-	88,6%
Остали производи од гуме, осим од тврде гуме, остало	4.510	3,2%	110,8	1.445	2,5%	67,6	8,8%

УВОЗ ИЗ РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ У АП ВОЈВОДИНУ ПО СЕКТОРИМА ДЕЛАТНОСТИ И ПРОИЗВОДИМА (КД 2010)

У увозу АП Војводине из Турске доминантно је учешће сектора **Прерађивачке индустрије (80,5% у периоду јануар - април 2023. године)**, који је забележио међугодишње смањење вредности увоза за 17,9%. На другом месту се налази увоз сектора **Пољопривреда, шумарство и рибарство**, који је чинио 11,6% укупног војвођанског увоза из Турске у посматраном периоду, а међугодишње је остао непромењен. На трећем месту се налази увоз сектора **Некласификовано по КД**, са учешћем од 6,3%, и међугодишњим смањењем од 3,4%.

Структура увоза АП Војводине из Турске, јануар - април 2023.

Посматрано по областима делатности, у увозу АП Војводине из Турске највеће учешће има област прерађивачке индустрије, и то **Производња непоменутих машина и опреме (13,1% укупног војвођанског увоза из Турске у прва четири месеца 2023. године)**, одмах затим следе области **Пољопривредна производња, лов и услужне делатности (учешће 11,6%)** и **Производња основних метала (11,2%)**.

Водеће делатности у увозу АП Војводине из Турске, јануар - април 2023. (кумулативно учешће 84,5% у укупном војвођанском увозу из Турске)

Посматрано по артиклима, у периоду јануар - април 2023. године из Турске у Војводину (пored Неразврстане робе по ЦТ) је највише увезено **Трактора пољопривредних шумских, точкаша, >75кW=<130кW, нових, осталих**, у вредности од 3,6 млн евра (учешће 2,9% у увозу из Турске) и забележеним међугодишњим повећањем вредности увоза од 166,1%. На трећем месту се налази увоз

производа **Цемент портланд, остали**, који је чинио 2,7% укупног војвођанског увоза из Турске у посматраном периоду, а забележио међугодишње повећање вредности увоза за 146,2% (а чинио је 31,8% укупног војвођанског увоза датог артикла у посматраном периоду).

**Најзначајнији увозни производи у спољнотрговинској робној размени
АП Војводине и Републике Турске**

*у 000 евра

Назив производа	2022.			I-IV 2023.			Учешће у укупном увозу АПВ датог артикла
	Износ	Учешће	Индекс $\frac{2022}{2021}$	Износ	Учешће	Индекс $\frac{I-IV 2023}{I-IV 2022}$	
Укупно	2.428 врста артикала			1.728 врста артикала			
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	36.183	8,0%	161,7	5.748	4,6%	75,1	2,9%
Трактори пољопривредни, шумски, тоцкаши, >75кW=<130кW, нови, остали	7.984	1,8%	294,5	3.640	2,9%	266,1	16,2%
Цемент портланд, остали	6.963	1,5%	191,5	3.453	2,7%	246,2	31,8%
Витрине и пултови, раскладни, остало	3.622	0,8%	148,7	2.638	2,1%	318,8	84,4%
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	9.783	2,2%	641,5	2.146	1,7%	409,5	0,6%
Полистирен за експандирање, у примарном облику	7.725	1,7%	181,9	2.110	1,7%	81,1	42,3%
Лимун (Citrus limon, Citrus limonum), свеж или сув	5.912	1,3%	93,4	2.010	1,6%	78,4	62,2%
Остали проводници, остали, за напон >80V али <1000V	4.101	0,9%	143,5	1.961	1,6%	232,1	43,0%
Парадајз, свеж или расхлађен	3.003	0,7%	129,1	1.876	1,5%	73,4	33,4%
Угаљ мрки (лигнит), неагломерисан	0	0,0%	-	1.737	1,4%	-	18,7%

Војводина је у периоду јануар - април 2023. године увезла 1.728 различитих врста производа из Турске, знатно више него што је извезла (218).

СТРАНЕ ДИРЕКТНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ ИЗ РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ У АП ВОЈВОДИНИ

Посматрано од 2001. године, **АП Војводина** бележи једну **СДИ** из **Републике Турске**, а то је компанија **NOVOMETAL DOO NOVI SAD**, у области металске индустрије (сакупљање метала и металног отпада), која запошљава 7 запослених.

ИЗВОР ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику, <https://www.stat.gov.rs/oblasti/spoljna-trgovina/>
2. Central Intelligence Agency (CIA), The World Factbook, , <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/turkey/>
3. Trading Economics, <https://tradingeconomics.com/turkey/indicators>
4. Развојна агенција Војводине, <https://rav.org.rs/sr/>

